

EURO ĮVEDIMO ATMINTINĖ

Euras – bendra 18 Europos Sąjungos šalių valiuta. Kaip nepiniginė atsiskaitymo priemonė buvo įvesta 1999 m. sausio 1 d., popieriniai pinigai pasirodė 2002 m. sausio 1 d.

Nuo 2015 m. sausio 1 d. Lietuva tampa devynioliktąja euro zonos nare.

3,45280 lito už 1 eurą – neatšaukiamas litų perskaičiavimo į eurus kursas. Nuo 2015 m. sausio 1 d. įstaigų, įmonių ir gyventojų įsipareigojimai bei sutartys, visos gyventojų sąskaitos bankuose litais bus nemokamai automatiškai perskaičiuotos į eurus pagal šį kursą.

Perskaičiavimo taisyklės:

- atitinkama suma litais dalijama iš 3,45280 litų;
- padalinta suma suapvalinama pagal matematinės skaičių apvalinimo taisykles iki 2 skaitmenų po kablelio (euro cento tikslumu);
- apvalinama tik apskaičiavus galutinę sumą;
- valstybės ir savivaldybių institucijos teisės aktų nustatyta tvarka ar susitarimo šalys tarpusavio susitarimu gali taikyti tikslesnius išraiškos būdus.

2015 m. sausio 15 d. – iki šios dienos atsiskaitymams bus galima naudoti litų banknotus ir centų monetas (dviejų valiutų apyvartos laikotarpis). Kartu vyks valiutos keitimas. Dviejų valiutų apyvartos laikotarpio metu prekybininkai, paslaugų teikėjai vieno atsiskaitymo metu turi priimti iki 50 vienetų galiojančių litų monetų, nepaisant jų vertės, ir neribotą kiekį litų banknotų.

Neatlygintinai bei neribojant sumos litus į eurus keis:

- Lietuvos bankas savo kasose Vilniuje ir Kaune – neribotą laiką;
- Komerciniai bankai – 6 mėnesius (iki 2015 m. birželio 30 d.) banknotus ir monetas + 6 mėnesius (iki 2015 m. gruodžio 31 d.) – litų banknotus;
- AB „Lietuvos paštas“ padaliniai ir kai kurios kredito unijos – 60 dienų nuo euro įvedimo dienos (iki 2015 m. kovo 1 d.);
- Lietuvos bankas sudarys valiutos keitimą atliekančių bankų padalinių sąrašus.

6 mėnesiai – kainų litais ir eurai nurodymo laikotarpis, po euro įvedimo.

Svarbiausios kainų nurodymą dviem valiutomis reguliuojančios nuostatos:

- terminas nuo kurio kainas privaloma nurodyti dviem valiutomis prasideda 2014 m. rugpjūčio 22 d., baigiasi – 2015 m. birželio 30 d.;
- kainos turi būti nurodomos kainų etiketėje, prie prekės, ant prekės, paslaugų kainoraštyje;
- kainos turi būti lengvai prieinamas vartotojui. Jeigu kainoraštis skelbiamas tik elektroninėje erdvėje, vartotojui turėtų būti sudaryta galimybė juo pasinaudoti;
- pardavėjas ir paslaugų teikėjas turi teisę pasirinkti kainų etiketės, kainoraščio formą, dydį, kuri kaina (kaina litais ar kaina eurai) kainų etiketėje bus nurodoma pirma, euro valiutos žymėjimo etiketėse trumpinį (pvz. euras, EUR, eur);
- paslaugų kainos dviem valiutomis turi būti skelbiamos paslaugų teikėjo patalpose ir/arba elektroninėje erdvėje.

2 metai – (iki 2017 m. sausio 1 d.) laikotarpis, veikiančių AB ir UAB įstatinio kapitalo nominalo pakeitimui.

Svarbiausios AB ir UAB įstatinio kapitalo keitimą reguliuojančios nuostatos:

- visų naujai steigiamų bendrovių akcijų nominali vertė nuo 2015 m. sausio 1 d. turi būti išreikšta eurai: AB – dešimties euro centų tikslumu, UAB – eurai be euro centų;
- šiuo metu veikiančių AB ir UAB akcijų nominali vertė ir įstatinis kapitalas turės būti išreikštas eurai ir centais, suapvalinus jų vertę iki centų;
- mažesnis įstatinis kapitalas:
 - UAB – ne mažesnis kaip 2.500,00 eurų (šiuo metu – 10.000,00 litų, t. y. apie 2.896,00 eurų),
 - AB – 40.000,00 eurų (šiuo metu – 150.000,00 litų, t. y. apie 43.443,00 eurų);
- supaprastinta procedūra įstatų keitimui, jei juose keičiamas tik įstatinio kapitalo nominalas:
 - sprendimas dėl įstatų keitimo priimamas paprasta balsų dauguma visuotiniame akcininkų susirinkime;
 - įstatų pakeitimui nereikalingas notaro patvirtinimas;
 - įstatų registracijai – netaikomi jokie mokesčiai ar rinkliavos.

Šiuos pakeitimus numato įstatymų projektai, kurie bus svarstomi Seimo rudens sesijoje

Sutartys – numatytas teisinių dokumentų tęstinumo principas, reiškiantis, jog valiutos keitimas neturės įtakos sutarčių galiojimui (tęstinumui). Todėl visi dokumentai su nuorodomis į litus, pakeitus valiutą galios visą nurodytą jų galiojimo laiką, o vertė litais reikš pagal nustatytą euro ir lito perskaičiavimo kursą perskaičiuotą vertę eurais.

Rekomendacijos:

- peržiūrėti jau galiojančias sutartis bei su partneriais suderinti neaiškius sumų perskaičiavimo klausimus;
- sutarčių su vartotojais ar standartinių sutarčių atvejais, pateikti aiškią informaciją kaip bus perskaičiuojamos sutartyse nurodytos vertės;
- sudarant naujas sutartis bei keičiant šiuo metu galiojančias ilgalaikes sutartis įtvirtinti nuorodas į sumas eurais bei įtraukti kitas reikalingas nuostatas, kurios padėtų išvengti neapibrėžtumo dėl euro įvedimo;
- įvertinti sutarčių, sudarytų litais su verslo partneriais, kurie veikia ne euro zonai priklausančiose valstybėse, sąlygas.

Darbo sutartys – nenustatyta atskira darbo sutarčių pakeitimo pareiga, tačiau:

- darbo užmokesčio konvertavimas iš litų į eurus turi būti atliktas automatiškai;
- specialios apvalinimo taisyklės: darbo užmokestis, apvalinant iki euro cento, apvalinamas darbuotojo naudai (pavyzdžiui, jei darbo sutartyje nustatytas darbo užmokestis buvo 1.600,00 litų, išreiškus jį eurais, jis sudarys 463,40 eurų ($1.600,00 \div 3,4528 = 463,392... \approx 463,40$ eurų)).

VILIBOR – visos teisinių dokumentų nuorodos į VILIBOR indeksą nuo euro įvedimo dienos yra laikomos nuorodomis į EURIBOR indeksą, išskyrus:

- nuorodos į vienos nakties VILIBOR indeksą yra laikomos nuorodomis į EONIA indeksą;
- sutartyse šalių numatytus atvejus: jeigu teisiniuose dokumentuose numatyta nuoroda į VILIBOR indeksą laikotarpiui, prasidėjusiam iki euro įvedimo dienos ir pasibaigusiančiam po euro įvedimo dienos, šis palūkanų normų dydis naudojamas iki laikotarpio, kuriam jis nustatytas, pabaigos, jeigu šalys nesusitaria kitaip.

Mokesčiai, baudos ir rinkliavos – nuo 2015 m. sausio 1 d. visi mokesčiai mokami eurais.

Pareigos mokesčių mokėtojui:

- prieš atliekant mokėjimą, mokesčių mokėtojas mokesčių sumas, mokamas į valstybės biudžetą, turės apskaičiuoti taikydamas euro ir lito perskaičiavimo kursą bei nustatytas apvalinimo taisykles;
- įmokos pagal mokestinės paskolos sutartis, sudarytas iki euro įvedimo, bus mokamos eurais;
- valstybės rinkliavų dydžiai nustatyti euro centų tikslumu, o pritarus Teisingumo ministerijos pasiūlymams, žyminis mokestis ir baudos bus nustatytos sveikų eurų tikslumu, mokesčių mokėtojų naudai nubraukiant euro centus.

Deklaracijų teikimas ir mokesčių mokėjimas – pagrindinės taisyklės:

- patikslintose ar pirminėse bei pavėluotai teikiamose deklaracijose, kurių ataskaitinis laikotarpis baigiasi iki 2014 m. gruodžio 31 d. duomenys turės būti nurodyti litais. Pagal šias deklaracijos nesumokėti mokesčiai po 2015 m. sausio 1 d. bus perskaičiuojami ir mokami eurais;
- mokestinių laikotarpių, kurie: a) prasidės nuo euro įvedimo dienos, b) prasidės iki euro įvedimo dienos, bet baigsis po jos, deklaracijose visos sumos, turės būti nurodytos eurais;
- mokesčių mokėtojas, prašydamas grąžinti (įskaityti) mokesčio permoką (skirtumą) už laikotarpį iki euro įvedimo dienos, šias sumas turės nurodyti eurais.

Geros verslo praktikos, įvedant eurą, memorandumas – tikslas – apsaugoti Lietuvos vartotojų interesus, įvedant eurą, ir užtikrinti sąžiningą paslaugų bei prekių kainų perskaičiavimą.

Memorandumo veikimo principai:

- prie memorandumo jungiamasi savanoriškai;
- prisijungus įsipareigojama laikytis memorandumo nuostatų, perskaičiuojant ir nurodant kainas litais ir eurais;
- prisijungusių subjektų sąrašas skelbiamas viešai interneto svetainėje www.euras.lt;
- prisijungus prie memorandumo, suteikiama teisė naudotis memorandumo logotipu visose narių prekybos ir paslaugų teikimo vietose, visuomenės informavimo priemonėse, viešuose renginiuose.

Teisės aktai:

- Euro įvedimo Lietuvos Respublikoje įstatymas;
- Nacionalinis euro įvedimo planas ir Nacionalinio euro įvedimo plano įgyvendinimo priemonių planas;
- Prekių ir paslaugų kainų nurodymo litais ir eurai, taip pat šiam nurodymui ir perskaičiavimui keliamų reikalavimų laikymosi priežiūros tvarkos aprašas;
- Geros verslo praktikos, įvedant eurą, memorandumas;
- Subjektų prisijungimo prie geros verslo praktikos, įvedant eurą, memorandumo ir šio memorandumo logotipo naudojimo tvarkos aprašas.

Teisės aktų projektai:

- Akcinių bendrovių ir uždarytųjų akcinių bendrovių įstatinio kapitalo ir vertybinių popierių nominalios vertės išraiškos eurai bei įstatų keitimo įstatymo projektas;
- Akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 2, 40 ir 78 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas;
- Civilinio kodekso 2.64 ir 2.70 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas.

Rekomendacijos verslui:

- Verslo apskaitos standartas „Euro įvedimas“;
- Prekių ir paslaugų kainų nurodymo dvejopo kainų skelbimo laikotarpiu rekomendacijos;
- Verslo įmonių informacinių sistemų pritaikymas darbui su euru;
- Mokesčių mokėjimo ir darbo su kasos aparatais euro įvedimo Lietuvos Respublikoje rekomendacijos verslo subjektams;
- Rekomendacijos verslui grynųjų pinigų valdymo euro įvedimo Lietuvoje metu.

Valstybės institucijų reikšmingi išaiškinimai:

- Finansų ministerija: DUK;
- Lietuvos bankas: Euras;
- Teisingumo ministerija: Kaip keisis baudų ir mokesčių dydžiai po euro įvedimo?

22 PATIRTIES IR JAUNATVIŠKO ENTUZIAZMO METAI

Mes – „AAA Law“, verslo ir intelektinės nuosavybės teisės profesionalai. Esame vienas ilgiausiai Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje veikiančių teisės biurų.

„AAA Law“ dirbantys advokatai, Europos patentiniai patikėtiniai ir teisininkai teikia konsultacijas, rengia teisinius dokumentus, atstovauja klientų interesams ikiteisminėse ir Europos Sąjungos institucijose bei teismuose.

PASLAUGOS

- Intelektinės nuosavybės teisė
- Bankų finansų teisė
- Įmonių teisė
- Sutarčių teisė
- Darbo teisė
- Technologijų teisė
- Bankroto ir restruktūrizavimo teisė
- Viešieji pirkimai
- Atstovavimas ir ginčų sprendimas

KONTAKTAI

Adresas korespondencijai:

P.D. Nr. 33, LT-01002 Vilnius, Lietuva

Lietuvoje:

J.Jasinskio g. 16A, LT-03163, Vilnius, Lietuva
T +370 5 252 66 76
F +370 5 252 66 70
info@AAALaw.EU

AAALaw.EU

Estijoje:

Estonia@AAALaw.EU

Latvijoje:

Latvia@AAALaw.EU